

**डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय,
दीक्षाभूमी, नागपूर
राष्ट्रीय सेवा योजना
2018-2019**

साहित्यसम्राट अण्णाभाऊ साठे यांना अभिवादन

दिनांक : १/८/२०१८

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय दीक्षाभूमी, नागपूर येथील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांना साहित्यसम्राट अण्णाभाऊ साठे त्यांच्या जीवना बद्दल तसेच त्यांच्या साहित्यातील योगदानाबद्दल विद्यार्थ्यांना माहिती व्हावी या करिता महाविद्यालयातून रॅलीचे आयोजन केले होते. ही रॅली अण्णाभाऊ साठे चौकात गेल्यानंतर अण्णाभाऊ साठे यांच्या पुतळ्याला अभिवादन करून महाविद्यालयात या रॅलीचे समापण करण्यात आले. या कार्यक्रमात रा. से. यो. चे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. रवींद्र तिरपुडे, प्रा. सी. पी. फरकाडे, प्रा. राहुल मून, प्रा. संगीता सोमवंशी, प्रा. रोहिणी भेश्राम, व ८० स्वयंसेवकांनी सहभाग घेतला.

परिचय सभा व मार्गदर्शन

दिनांक: २/८/२०१८

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या वतीने परिचय सभेचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमात महाविद्यालयात एन.एस.एस. मध्ये नव्याने प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचा परिचय घेऊन त्यांना राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या संदर्भात मार्गदर्शन करण्यात आले तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे जीवनात काय महत्त्व आहे. याबद्दल माहिती देण्यात आली तसेच रा. से. यो. च्या अंतर्गत वर्षभर होणाऱ्या कार्यक्रमाविषयी मार्गदर्शन करण्यात आले. यात ४७० विद्यार्थी सहभागी झाले होते.

रक्तदान शिबीर

दिनांक: १०/८/२०१८

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय दीक्षाभूमी, नागपूर येथील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या वतीने रक्तदान शिबीराचे आयोजन महाविद्यालयाच्या कुंभारे सभागृहात करण्यात आले होते. या शिबिरात नागपूर मधील मेडिकल कॉलेज च्या रक्तपिढीतील डॉक्टर व कर्मचाऱ्यांच्या सहकार्याने हा कार्यक्रम पार पडला. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या ३०-३५ विद्यार्थ्यांनी व प्राध्यापकांनी रक्तदान करून मोलाचे योगदान

दिले

राष्ट्रीय सेवा योजनेचे उद्घाटन

दिनांक: १०/८/२०१८

दिनांक १० ऑगस्ट २०१८ शुक्रवार ला डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय दीक्षाभूमी, नागपूर येथील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या उद्घाटनाचा कार्यक्रम पार पडला. या कार्यक्रमाचे उद्घाटक म्हणून महाराष्ट्र टाइम्स या मराठी वृत्तपत्राचे निवासी संपादक श्रीपाद अपराजित उपस्थित होते. तसेच कार्यक्रमाला अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पी. सी. पवार, प्रमुख पाहुणे म्हणून वसंतराव नाईक शासकीय कला संस्थेचे डॉ. अनिल बनकर, प्रा. दीपककुमार खोब्रागडे, रा. से. यो. चे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. रवींद्र तिरपुडे, महाविद्यालयाचे प्रशासकीय अधिकारी डॉ. अरुण जोसेफ उपस्थित होते.

या उद्घाटन कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश हाच की नव्याने एन.एस.एस. मध्ये प्रवेश विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय सेवा योजनेची माहिती व्हावी, तसेच या मार्फत होणाऱ्या उपक्रमाबद्दल,

समाज सेवेबद्दलची जाणीव त्यांना व्हावी म्हणून या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते, या कार्यक्रमध्ये ४०० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

मातोश्री वृद्धाश्रम आदासा भेट

दिनांक: २३/८/२०१८

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेचा अभ्यास दौरा २३ ऑगस्ट २०१८ ला आदासा येथील मातोश्री वृद्धाश्रम येथे आयोजित करण्यात आला होता. या अभ्यास दौऱ्यात एकूण १५० विद्यार्थ्यांनी आपला सहभाग नोंदविला होता.

आदासा येथील वृद्धाश्रमात एकूण ८४ वृद्ध म्हातारे आहेत त्या सर्व वृंधांना एन.एस.एस. च्या विद्यार्थ्यांनी एकत्र जेवण वाढले तसेच फळांचे त्यांना वाटप केले व त्या वृद्धाशी प्रत्यक्ष भेटून संवाद साधून त्यांच्या जीवनातील घटना व प्रसंग तसेच या वृद्धाश्रमात येण्यामागची कारणे यावर चर्चा केली.

आंबेडकर कॉलेज एनएसएस कॅम्पची वृद्धाश्रमास भेट

प्रतिनिधी/ २६ ऑगस्ट

नागपूर : डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय वीक्षामुनी येथील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांचा अभ्यास दौरा सेवा योजनेचे अधिकारी प्रा. रवींद्र तिरपुडे यांच्या नेतृत्वात आदासा येथील मातोश्री वृद्धाश्रमास भेट देण्यात आली. या कार्यक्रमाला सहायक कार्यक्रम अधिकारी प्रा. सी.पी. फरकाडे, प्रा. संगीता सोमवंशी, प्रा. रोहिणी मेश्राम यांची उपस्थिती होती.

शासकीय सेवेतून सेवानिवृत्त झालेल्या व कुटुंबापासून दुरावलेल्या व मातोश्री वृद्धाश्रमास वास्तव्यास असलेल्या ८४ वृद्धांशी संवाद साधून त्यांची कैफरीयत ऐकून घेण्यात आली. यात वगही सेवानिवृत्त अधिकार्यांनी आपली कैफरीयत मांडली. तर काही आजीबाईंनी स्वतःच्या मुलांने सुनेने आम्हाला आणून ठेवले आणि कधीही आमची चौकशी करण्यासाठी येत नाही, असे सांगितले. मातोश्री आश्रमाच्या व्यवस्थापकांने आश्रमाविषयी पूर्ण माहिती दिली. तसेच वगही विद्यार्थ्यांनी वृद्धाश्रमास योग्य ती मदत केली आणि आश्रमाचा निरोप घेतला. यावेळी कुणाल गडेकर, प्रियंका वऱ्हाडे, मयुरी लहाने, कुणाल पानतावणे, रोशन उईके, या विद्यार्थ्यांचा समावेश होता.

Mon, 27 August 2018
desnonnati.digitale

रासेयो विद्यार्थ्यांची वृद्धाश्रमाला भेट

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या (एनएसएस) विद्यार्थ्यांनी आदासा येथील 'मातोश्री वृद्धाश्रमा'ला भेट दिली. राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी प्रा. रवींद्र तिरपुडे, सहाय्यक कार्यक्रम अधिकारी प्रा. सी.पी. फरकाडे, प्रा. संगीता सोमवंशी, प्रा. रोहिणी मेश्राम यांच्या नेतृत्वाखाली हा दौरा पार पडला. डॉ. आंबेडकर महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी शासकीय सेवेतून निवृत्त झालेले व घरापासून कुटुंबापासून दुरावलेल्या वृद्धाश्रमात वास्तव्याला असणाऱ्या अशा एकूण ८४ वृद्धांशी संवाद साधला. यावेळी अनेक वृद्धांनी त्यांच्या कौटुंबिक कथा आणि व्यथा व्यक्त केल्या. या दौऱ्यात कुणाल गडेकर, प्रियंका वऱ्हाडे, मयुरी लहाने, कुणाल पानतावणे, रोशन उईके आदी विद्यार्थी दौऱ्यात सहभागी झाले होते.

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालयातील विद्यार्थी वृद्धांच्या भेटीला

लोकशाही वार्ता/नागपूर
 डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय
 दौडापुर्मी, नागपूर येथील राष्ट्रीय
 सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांचा अभ्यास
 दौरा आदासा येथील मातोश्री
 वृद्धाश्रम येथे राष्ट्रीय सेवा योजनेचे
 कार्यक्रम अधिकारी प्रा. रवींद्र
 तिरपुडे, सह कार्यक्रम अधिकारी
 प्रा. सी. पी. फारकाडे, प्रा. संगीता
 सोमवंशी, प्रा. रोहिणी मेश्राम यांच्या
 नेतृत्वात पार पडला.

डॉ. आंबेडकर महाविद्यालयातील
 राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी
 शासकीय सेवेतून निवृत्त झालेले व
 घरापासून कुटुंबापासून दुरावलेल्या
 व मातोश्री वृद्धाश्रमात वास्तव्याला
 असणाऱ्या अशा एकूण ८४ वृद्धांशी
 संवाद साधला.

एका वृद्धाने स्वतःचे जीवन
 कथन करताना सांगितले की, मी
 ऑर्डनस फकटरीमधून एक
 अधिकारी म्हणून निवृत्त झाल्यानंतर
 माझ्या बायको व मुलांनी माझे सर्व
 पैसे घेतले एवढेच नाहीतर माझी
 तीनही धरे बायकोच्या नावाने
 करून दिले. कुटुंबाला सुखी
 ठेवण्याचा प्रयत्न केला परंतु माझ्याच

कुटुंबाने मला स्वतःच्या घरात
 आश्रय दिला नाही त्यामुळे मला या
 वृद्धाश्रमात राहावं लागत आहे. तर
 काही युद्ध आजीबाईंनी स्वतःच्या
 सुनेने व मुलांनी आम्हाला या
 आश्रमात आणून ठेवले आहे.
 आणि ते कधीही आमची चौकशी
 करायला येत नाही. तर स्वतःच्या
 पोटाच्या मुलींनी घरातून हाकलून
 दिल्याचे सांगितले, नटसम्राट
 चित्रपटाची आडवण करून दिली
 तेव्हा त्यांच्या डोक्यातून अश्रूंच्या

धारा वाहत होत्या, मुलांच्यासुद्धा
 डोक्यातून अश्रू वाहत होते मनात
 प्रश्नांचे काहूर माजले होते.
 समाजाची नव्हे तर स्वताचीच
 लाज विद्यार्थ्यांना वाटत होती. तेथील
 एकाने सांगितले की या वृद्धाश्रमात
 एका जिल्हाधिकाऱ्याची आई काही
 दिवसाआधी मरण पावली ही
 बातमी जेव्हा त्या
 जिल्हाधिकाऱ्याला देण्यात आली
 तेव्हा त्याने आपल्या हाताखालच्या
 कारकुनाला पाठवून तिचा

अंत्यविधी करवून घेतला. मुलांशी
 संवाद साधताना त्या आश्रमातील
 बहिणाबाई म्हणाल्या, मुलांनी
 तुम्हाला जन्माला घालताना आईला
 किती यातना सहन कराव्या
 लागतात तुम्हाला मोठे करताना
 आई-वडिलांना किती त्रास सहन
 करावा लागतो.
 तुमचे लाड पुरविणाऱ्यांना
 स्वतःच्या सुखाचा विचार आई-
 वडील कधीच करत नाही. परंतु
 जेव्हा हे आई-वडील म्हातारे

होतात तेव्हा ते तुम्हाला नकोसे का
 होतात म्हातारपणी त्यांना
 तुमचामायेची गरज असते.
 प्रेमाची गरज असते तेव्हा
 अशावेळी त्यांना अशा वृद्धाश्रमात
 आणून कच्च्या प्रमाणे वृद्ध आई-
 वडिलांना फेकून दिल्या जाते तेव्हा
 असे वाटते की मुलांना जन्माला
 घालून त्यांना मोठ्या सुखाने
 वाढवून त्यांना चांगलं शिक्षण देऊन
 आम्ही काय चूक केली असे जर
 शिक्षण घेऊन माणूसपण विसरत
 असतील तर हे शिक्षण काय
 कामाचं, मुलांनी भविष्यात तुम्ही
 कुणाच्यातरी सुना होणार आहात
 जावई होणार आहात तेव्हा
 म्हाताऱ्या आई-वडिलांना सासू
 सासऱ्यांचा सांभाळ करा त्यांना दुख
 होईल असे काम करू नका. एक
 उतम माणूस बनून आपल्या घराच्या
 वृद्धांची काळजी घ्या.
 तेव्हाच तुमच्या जीवनाचे
 सार्थक होईल. असे अनेक प्रसंग
 वृद्धांनी कथन केले. या मातोश्री
 वृद्धाश्रमातील वृद्धांना भेटायला
 येणारे अनेक स्वयंसेवी संस्था
 त्यांना फूट, बिरूकट देतात तेव्हा ते

वृद्ध ते स्वतः खात नाही त्यांना
 भेटायला जेव्हा त्यांचा कोणी आप्त
 येईल, मुलगा, नातवंड, येतील तेव्हा
 त्यांना काही खाण्या देता येईल
 यासाठी ते बिरूकटाचे पाकीट जाणून
 ठेवतात मुलांनी घरातून बाहेर
 काढल्यानंतर त्या वृद्धांच्या मनात
 कुटुंबाबद्दलचा तिरस्कार जाणवला
 नाही अशी अनेक प्रसंगे ऐकून मन
 बाधित झाले होते एन.एस.एस. च्या
 मुलांनी व प्राध्यापकांनी सर्व वृद्धांना
 एकत्र जेवण वाढले, त्यांना फळीचे
 वाटप करण्यात आले, वृद्धांच्या
 आयुष्यात क्षणपर का होईना आनंद
 फुलविण्याचे काम डॉ. आंबेडकर
 कॉलेजच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या
 विद्यार्थ्यांनी केले. आणि अनेक प्रसंग
 मनात घेऊन जड अंतःकरणाने डोळे
 पुसत त्या वृद्धांना निरोप घेतला
 वृद्धांमधील व्यवस्थापकाने
 आश्रमातील विविध कार्याची
 माहिती दिली. या सहलीत
 एन.एस.एस. चे विद्यार्थी कुणाल
 गडकर, कु. प्रियंका कऱ्हाडे, कु.
 मयूरी लहान, कुणाल पानातवणे या
 विद्यार्थ्यांनी या सहलीत मोलाचे
 योगदान दिले.

वृद्धांना हवा नात्यांचा ओलावा

► प्रा. रवींद्र तिरपुडे, नागपूर

दीक्षापुत्री
 आमच्या डॉ. आंबेडकर
 महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा
 योजनेच्या (एनएसएस) विद्यार्थ्यांसह
 अलोकडेवड
 आम्ही आदासा येथील 'मातोश्री
 वृद्धाश्रम'ला अभ्यास भेटी
 दिली. एनएसएसचे कार्यक्रम अधिकारी पदवी
 ज्याबद्दल मंडळकडे असल्याने मी आयजून
 या वृद्धाश्रमाची निवड केली. मंडळसंकेत
 सहकार्येद्वारे अधिकाारी प्रा. सी. पी. फारकाडे,
 प्रा. संगीता सोमवंशी, प्रा. रोहिणी मेश्राम आणि
 विद्यार्थी, असा आमचा ग्रुप होला. आश्रमाला भेट
 दिल्यानंतर तेथील ज्येष्ठ नागरिकांशी संवाद
 साधताना त्यांच्या जीवनविषयक संवेदनांशी समरस
 होताना आमच्यासह सर्वच विद्यार्थी गलबलून गेले.
 या वृद्धाश्रमात शासकीय सेवेतून निवृत्त झालेले,
 घरापासून कुटुंबापासून दुरावलेल्या तसेच मातोश्री
 वृद्धाश्रमात वास्तव्याला असलेल्या एकूण ८४ वृद्धांशी
 आम्ही संवाद साधला. स्वच्छदानीत प्रत्येक जण
 आमच्याशी आपलेकडे संवाद साधत होता.

आपल्या हाताखालच्या कारकुनाला पाठवून तिचा
 अंत्यविधी करवून घेतला.' असे मन मुन्न करणारे
 एकेक अनुभव आम्हाला अस्वस्थ करीत होते.
 मुलांशी संवाद साधताना त्या आश्रमातील
 एक ज्येष्ठ महिला म्हणाल्या, 'मुलांने, तुम्हाला
 जन्माला घालताना आईला किती यातना सहन
 कराव्या लागतात. तुम्हाला मोठे करताना आई-
 वडिलांना किती त्रास सहन करावा लागतो. तुमचे
 लाड पुरविताना स्वतःच्या सुखचा विचार आई-
 वडील कधीच करीत नाही. परंतु, जेव्हा हे आई-
 वडील म्हातारे होतात, तेव्हा ते तुम्हाला नकोसे का
 होतात? म्हातारपणी त्यांना तुमच्या मायेची गरज
 असते. प्रेमाची गरज असते तेव्हा अशावेळी त्यांना
 अशा वृद्धाश्रमात आणून कच्च्याप्रमाणे घेऊन दिले
 जाते. तेव्हा असे वाटते की मुलांना जन्माला घालून,
 त्यांना मोठ्या सुखाने वाढवून, त्यांना चांगलं शिक्षण
 देऊन आम्ही काय चूक केली? शिक्षण घेऊन असे
 जर माणूसपण विसरत असतील तर हे शिक्षण काय
 कामाचं? मुलांने, भविष्यात तुम्ही कुणाच्या तरी
 सुना होणार आहात, जावई होणार आहात तेव्हा
 म्हाताऱ्या आई-वडिलांना, सासू-सासऱ्यांचा सांभाळ
 करा, त्यांना दुःख होईल असे काम करू नका.
 एक उत्तम माणूस बनून आपल्या घरच्या वृद्धांची

एका ज्येष्ठाने स्वतःचे आयुष्यच आमच्यासमोर
 उलगडले. ते सांगत होते... 'मी आयुष्य निर्माणीमधून
 अधिकारीपदावरून सेवानिवृत्त झाल्यानंतर माझ्या
 बायको-मुलांनी मझे सर्व पैसे आपल्याकडे घेतले.
 एवढेच नव्हे, तर माझ्या नवावर असलेली तीनही
 धरे मी बायकोच्या नावाने करून दिली. आपले कुटुंब
 सुखी रहावे, हीच त्यामागील अपेक्षा! परंतु, माझ्याच
 कुटुंबाने मला मी माझ्या परीश्रमाने बंधलेल्या
 घरातच आश्रय दिला नाही. त्यामुळे माझ्यावर या
 वृद्धाश्रमात राहण्याची वेळ आली आहे.'
 काही वृद्ध आजीबाईंनी, स्वतःच्या सुनेने व मुलांनी
 आम्हाला या आश्रमात आणून ठेवले आहे आणि ते
 कधीही आमची साधी चौकशी करण्यसाठीही येत
 नाही, असे सांगितले. तर काहींनी स्वतःच्या पोटाच्या
 मुलींनी घरातून हाकलून दिल्याची ज्येष्ठ बोलून
 दाखवत वि. या. शिरकाडकरांच्या 'नटसम्राट'ची
 आडवण करून दिली. आपल्यावर ओढवलेल्या
 दिवसांबद्दल बोलताना त्यांच्या डोक्यातून अश्रूंच्या
 धारा वाहत होत्या. हळुहळूच मनाचे विद्यार्थी
 पाहण्यालेल्या डोक्यांनी त्यांचे शब्द न शब्द करून
 सावत होते. अस्मंध्य प्रसंगांचे काहूरच त्यांच्या
 मनात माजले होते. समाजाची नव्हे तर व्यक्ती
 म्हणून स्वतःचाच विचार विद्यार्थ्यांना वाटत होता.
 तेथील एक ज्येष्ठ सांगत होते... 'या वृद्धाश्रमात
 असलेली एका जिल्हाधिकाऱ्याची आई काही
 दिवसांपूर्वी मरण पावली. ही बातमी जेव्हा त्या
 जिल्हाधिकाऱ्याला देण्यात आली, तेव्हा त्याने

काळजी घ्या. तेव्हाच तुमच्या जीवनाचं सार्थक
 होईल!' त्या वृद्ध महिलेचा शब्द न शब्द आम्हाला
 होलबून सोडत होता.
 या मातोश्री वृद्धाश्रमातील वृद्धांना भेटायला
 येणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी व नागरिक
 त्यांना फळे, बिरूकट देत असतात. मात्र हे वृद्ध
 ते स्वतः खात नाहीत, तर त्यांना भेटायच्यास जेव्हा
 त्यांचा कोणी आप्त, मुलगा, नातवंड येतील
 तेव्हा त्यांना काही खाण्या देता येईल यासाठी
 ते बिरूकटाचे पाकीट जाणून ठेवतात. मुलांनी
 घरातून बाहेर काढल्यानंतरही त्या वृद्धांच्या मनात
 कुटुंबाबद्दल कसल्याही प्रकारचा तिरस्कार जाणवला
 नाही. प्रत्येक ज्येष्ठाना अनुभव मुन्न करणाच होता.
 वृद्धांशी संवाद साधल्यानंतर एनएसएसचे विद्यार्थी
 व प्राध्यापकांनी सर्व वृद्धांना एकत्र जेवण वाढले.
 त्यांना फळीचे वाटप करण्यात आले. मनात अनेक
 प्रसंगांचे काहूर घेऊन जड अंतःकरणाने आम्ही त्या
 वृद्धांचा निरोप घेतला. वृद्धांमधील व्यवस्थापकाने
 आश्रमातील विविध कार्याची आम्हाला माहिती
 दिली. या सहलीत कुणाल गडकर, प्रियंका कऱ्हाडे,
 मयूरी लहान, कुणाल पानातवणे, रोशन उडके या
 एनएसएसच्या सीनिअर विद्यार्थ्यांनी या सहलीत
 मोलाचे योगदान दिले. 'मातोश्री वृद्धाश्रम'ला
 दिलेल्या या भेटीने नातेसंबंधातील अनेक
 पदरच आमच्यासमोर उलगडले तसे नात्यांतील
 हरवलेल्या ओळखीचेही स्मरणाने आम्हाला
 जवळून दर्शन पडले..!
